

POSTANOWIENIE

Dnia 9 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania H. P.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 9 marca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 11 marca 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- II. nie obciąża skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 11 marca 2015 r. oddalił apelację H. P. wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 2 kwietnia 2014 r., w którym to rozstrzygnięciu oddalono odwołanie ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 września 2012 r. o odmowie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Sąd drugiej instancji ustalił, że w trakcie swojej aktywności zawodowej ubezpieczony pracował jako: starszy robotnik od 14 września 1973 r. do 2 marca 1974 r., traktorzysta-mechanik od 6 marca 1974 r. do 4 marca 1978 r., mechanik maszyn rolniczych od 6 marca 1978 r. do 30 czerwca 1979 r., mechanik i brygadzysta ds. warsztatowych od 2 lipca 1979 r. do 28 lutego 1982 r., kierowca

taksówki osobowej od 6 kwietnia 1982 r. do 3 kwietnia 1988 r., kierowca autobusu od 16 czerwca 1988 r. do 11 czerwca 2001 r. W okresie od 2 czerwca 2001 r. do 30 czerwca 2012 r. H. P. był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Niezdolność do pracy ubezpieczonego pozostawała w tym okresie w związku z przewlekłą chorobą wieńcową serca, stanem po przebytych w 1999 roku zawałach ściany dolnej i bocznej, cukrzycą insulinozależną typu II, a ostatnio także stanem po angioplastyce prawej tętnicy wieńcowej, nadciśnieniem tętniczym, otyłością i łuszczycą.

Stosownie do wypowiedzi biegłych lekarzy Sąd odwoławczy przyjął, że stwierdzone u ubezpieczonego zmiany chorobowe - w aktualnym stanie klinicznego zaawansowania - nie dają podstaw do orzekania długotrwałej, częściowej lub całkowitej niezdolności do pracy. Po dniu 30 czerwca 2012 r. ubezpieczony jest osobą zdolną do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami, z wyłączeniem ciężkiej pracy fizycznej oraz pracy na wysokości i przy maszynach w ruchu. Z uwagi na stopień zaawansowania cukrzycy ubezpieczony nie może pracować w zawodzie kierowcy (z uwagi na cukrzycę), ale przy posiadanych kwalifikacjach mechanika maszyn rolniczych może pracować jako konserwator i ślusarz, a nadto może podjąć prace wymagające niższych kwalifikacji, w tym jako woźny, pomocnik magazyniera, parkingowy, dozorca i ochroniarz – z wyłączeniem pracy w porze nocnej.

Uwzględniając powyższe ustalenia Sąd Apelacyjny uznał, że nie doszło do ziszczenia się przesłanek z art. 12 ust. 2 i ust. 3 w związku z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wnioskodawca skargę kasacyjną oparł na podstawie naruszenia prawa materialnego, to jest art. 12 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 13 ust. 1 w związku z art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przez błędną ich wykładnię, polegającą na przyjęciu, że:

- wnioskodawca nie utracił trwale, częściowo zdolności do pracy zgodnej z jego kwalifikacjami, w sytuacji, gdy ubezpieczony utracił zdolność do wykonywania pracy w zawodzie kierowcy;
- pojęcie „pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji” odnosi się jedynie do formalnych kwalifikacji wnioskodawcy, a mianowicie wyuczonego ponad

40 lat temu i wykonywanego jedynie przez kilka lat (w latach 70 tych) zawodu mechanika maszyn rolniczych, a nie do rzeczywistych kwalifikacji zdobytych w późniejszym okresie (kwalifikacje kierowcy i kierowcy autobusu).

W ocenie wnioskodawcy wniesiona skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, co świadczy o potrzebie jej przyjęcia do rozpoznania.

Dodatkowo ubezpieczony podniósł, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, sprowadzające się do ustalenia, czy jeżeli stan zdrowia ubezpieczonego uniemożliwia dalsze zarobkowanie w zawodzie, w którym ubezpieczony uzyskał najwyższe kwalifikacje i w którym to zawodzie pracował przez większość swojej aktywności zawodowej, to czy sytuacja ta wyczerpuje definicję częściowej niezdolności do pracy określona w art. 12 ust. 3 ustawy emerytalnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie może zostać przyjęta do rozpoznania.

Powołanie się, z jednej strony, na oczywistą zasadność skargi, z drugiej zaś, na występowanie istotnego zagadnienia prawnego, w sytuacji gdy wspólnym mianownikiem w obu przypadkach jest ten sam przepis prawny (art. 12 ust. 3 ustawy emerytalnej), jest problematyczne. Nie można jednocześnie twierdzić, że w oczywisty sposób Sąd odwoławczy naruszył przepis i głosić dyskusyjność jego interpretacji. Spostrzeżenie to wyjaśnia, że powołanie się na przyczynę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie jest trafne.

Zagadnienie mające stać przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego powinno wystąpić w sprawie. *Explicite* wynika to z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Uwaga ta nie byłaby potrzebna, gdyby wnioskodawca trzymał się stanu faktycznego, ustalonego przez Sąd drugiej instancji, a miarodajnego dla Sądu Najwyższego (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Przez okres od dnia 6 marca 1974 r. do dnia 28 lutego 1982 r. (czyli przez prawie 8 lat) wnioskodawca wykonywał obowiązki mechanika maszyn rolniczych i brygadzisty do spraw warsztatowych. Nie można tego okresu bagatelizować stwierdzeniem „kilka lat (w latach 70 tych)”.

Sformułowane przez wnioskodawcę zagadnienie prawne zostało oparte na fałszywych założeniach. Ubezpieczony zakłada, że kwalifikacje kierowcy są wyższe od kwalifikacji mechanika, a nadto, że długość zatrudnienia w określonym zawodzie pozwala na systematyzowanie posiadanych kwalifikacji z punktu widzenia art. 12 ust. 3 ustawy emerytalnej. Tezy tego rodzaju nie znajdują odzwierciedlenia w przesłankach określających częściową niezdolność do pracy. Sąd Najwyższy w wyroku, na który powołuje się wnioskodawca (wyrok z dnia 15 września 2006 r., I UK 103/06, OSNP 2007 nr 17-18, poz. 261) dokonuje wprowadzenia podziału na prace o niższych i wyższych kwalifikacjach, jednak podział ten ma inny charakter. Chodzi o pracowników wykwalifikowanych i niewykwalifikowanych (nie posiadających żadnych kwalifikacji). W orzecznictwie wyjaśniono, że brak możliwości wykonywania pracy dotychczasowej nie jest wystarczający do stwierdzenia częściowej niezdolności do pracy, gdy jest możliwe podjęcie innej pracy w tym samym zawodzie (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2006 r., I PK 153/05, OSNP 2007 nr 1-2, poz. 27; z dnia 30 listopada 2000 r., OSNAPIUS 2002 nr 14, poz. 340). Oznacza to, że nie jest uprawnione zawężenie oceny zdolności do pracy tylko do określonego stanowiska pracy, czy zatrudnienia, gdyż wyznacza ją zakres posiadanych kwalifikacji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2008 r., I UK 359/07, OSNP 2009 nr 17-18, poz. 234). Odnosząc się do relacji między alternatywnymi kwalifikacjami posiadanymi przez ubezpieczonego Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 191/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 71 podkreślił, że w rozumieniu art. 12 ust. 3 ustawy emerytalnej nie uwzględnia się kwalifikacji nabytych wiele lat przed wystąpieniem ryzyka ubezpieczeniowego i dotyczących zawodu, do wykonywania którego ubezpieczony nie był nigdy zdolny z przyczyn zdrowotnych. Oznacza to, że pracownik realnie wykonujący przez długi okres daną pracę nabył do niej kwalifikacje.

Zaprezentowane stanowiska Sądu Najwyższego przekonują, że zagadnienie prawne podnoszone przez wnioskodawcę zostało już w orzecznictwie w wystarczający sposób wyjaśnione. Oznacza to, że omawiana problematyka nie posiada cechy „istotności”, to znaczy nie ma charakteru nowego, czy też znaczącego dla praktyki stosowania prawa. Na ocenę ta wpływa również to, że skarżący z pominięciem dorobku orzeczniczego i treści art. 12 ust. 3 ustawy

emerytalnej, czyni nieprawidłowe założenia wyjściowe, mające podeprzeć jego wersję. W tych okolicznościach nie można zasadnie uznać, że doszło do wypełnienia przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Jeśli weźmie się pod uwagę, że Sąd drugiej instancji ustalił możliwość, w ramach posiadanych kwalifikacjach mechanika maszyn rolniczych, wykonywania przez wnioskodawcę obowiązków konserwatora i ślusarza, to trudno obronić pogląd mówiący o oczywistości skargi kasacyjnej.

W sprawie nie ma powodów aby twierdzić, że doszło do nieważności postępowania, czy też zaszła konieczność wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Wobec czego zgodnie z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

O kosztach procesu rozstrzygnięto według reguły z art. 102 k.p.c.